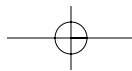
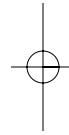
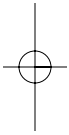
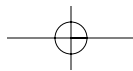
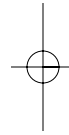
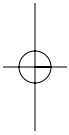

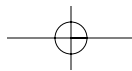
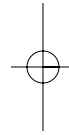
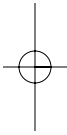
A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

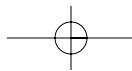
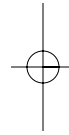
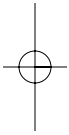
A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

November 30, 2006
Fairfax, VA, USA

Introduction

In a world awash with threats and activities of extremism and battle of ideas, it seems timely and urgent to recount the life and works of an eminent Afghan scholar and diplomat, the late Abdur Rahman Pazhwak (1919-1995), by publishing a couple of his short stories that are embedded with messages and themes relevant to today's challenges and perhaps offering a ray of hope for a brighter future. The values and hopes conveyed in the trappings of these stories are attempts by an Afghan to promote liberty and human rights as well as bridging the gap between East and West without reservation or prejudice. These stories were published in Afghan publications in the 1950s and apparently received limited circulation but warm reception among the emerging circles of Afghan intellectuals and students. Today, the publication of these stories in both Dari and English represents a small step by Pazhwak Publications to organize, translate and gradually publish the substantial body of work left behind by Ustad Pazhwak and eventually make the entire collection available to audiences worldwide.

The first story "A Woman," attempts to depict the challenges facing women in Afghanistan and the silent suffering caused

by tyranny, rigidity and oppression. The narrative is full of imagery and symbolism, but the message is unambiguous: human liberty and dignity are inalienable rights bestowed upon individuals by God, regardless of gender, color, social class or race. Ustad Pazhwak seemingly illustrates human yearning for freedom, romance and beauty in an environment that stifles free choice and expression. The fate of a woman in a magnificent rural Afghan setting and her courageous struggle to resist cruel customs and submission to power despite all hopelessness is a tribute to human dignity and higher ideals. The strength of the heroin lies in her noble spirit and clear conscience that demand nothing less than liberty as the ultimate object of human life.

The second story “Wanderer” is a frank and engaging analysis and comparison of East and West in terms of values and perceptions without guilt or complicity. The story is written after the Second World War as Ustad Pazhwak visits Europe and walks along Lake Geneva with a companion. The story strives to explicate the longings and frustrations of a young man who is seeking the truth and endeavors to tackle some of the realities of stagnation in Eastern way of life, illuminating awareness, worshiping nature and perfection and encouraging objectivity in the process. The story tends to communicate the dynamic nature, openness and relative prosperity of the Western culture, but affirms the passion and captivity of an Easterner with his roots. Additionally, the

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

author gives hints of futility of his struggle to reconcile his torn up feelings and thoughts, yet is propelled to reveal the truths and liberate his being. Above all, Ustad Pazhwak is bearing his soul and voicing his concern for his people and the future of the world due to decay and suppression engulfing the Eastern mindset, while expressing his belief in the union of East and West as the ultimate solution and triumph of humanity.

The original Dari/Farsi versions of these stories are brilliant, engaging and beautifully written. In my opinion, the philosophical and real life issues raised in these works are worthwhile reading and require some discussion. I must also admit that translating such complex and poetic works into another language is a challenging and humbling task; hence, I take responsibility for any distortion or mistakes. My goal in translating these stories into English is to target young Afghans with little knowledge of Dari and Pashtu and non-Afghans with an interest in Afghan literature and expose them to the richness and significance of Afghan culture and thought. I have certainly done my utmost to understand and protect the integrity of Ustad Pazhwak's writings and thoughts.

I hope that readers, Afghan and non-Afghan, enjoy this small publication and take something with them as a result of their interest in Ustad Pazhwak's writings that represent a tiny

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

dimension of modern Afghan literature and philosophy. I wish to extend my gratitude to Barmak Pazhwak for his invaluable contributions and constant support. I also thank Homayoon Shinwari and Parween Pazhwak who lead Hozhaber Publications for their cooperation and talent.

I look forward to more opportunities to publish Ustad Pazhwak's poetry and writings as time and resources allow. Pazhwak Publications is also in the process of setting up two websites to celebrate the life, ideas and works left behind by Ustad Pazhwak. The collection of his works truly belongs to the Afghan nation and all individuals committed to a free, dynamic and bright future for the human race. It is a privilege and responsibility for Pazhwak Publications to make Ustad Pazhwak's writings and thoughts available to readers as best as possible. I encourage the readers to send feedback and correspond, if appropriate and possible.

*With best wishes and regards,
Farhad Pazhwak*

*Farhad Pazhwak
Student and grandson of the late Abdur Rahman Pazhwak
Fpazhwak@aol.com
www.pazhwakpublications.com
www.pazhwakfoundation.com*

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

A Woman

That individual thought of life as a faithful struggle and another individual thought of it as tradition and imitation. It is unsaid that life is no more than an accident. That individual was deceiving himself, and that other one was looking for a disguise to hide the truth, knowing human frailty and fearing exposure of his own flaws in expressing the truths.

When a human feels the need for consolation, he/she becomes small and unfortunate. When this consolation is sought from others, he/she becomes smaller and more unfortunate. If it is sought by one for oneself, then the being has ceased and deceased.

Life is no more than an accident. This accident is the explosion of a massive and mysterious body with universe as a piece of it and a human being as a particle of it. This tiny particle that has received a portion of that massive and mysterious body, in turn within oneself, but actually for perpetuating that accident and not for oneself, transmits it into the realm of colors and thoughts whereby he/she is drowned in its river, lost on its shore, flapping wings in its air, thirsty in its desert, burnt in its sun, shaking in its moonlight, prone to

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

be wishful and hopeful in its light and defeated by fear and anxiety in its darkness. Unable to escape from it, unable to rest in it, unable to even express or reveal it, while knowing that one is incapable of hiding it.

This accident, the more it comes to light in sight of thought, the more it generates darkness. However, in the eye of imagination it acquires any color we desire. In truth, imagination is a false force that we have invented in ourselves to supply deceptive means of evading our actual inadequacies in thought and conception.

In a mountainous county in this wide world wherein lies my identity and I know its peaks, valleys, deserts, and forests by name, there is a pretty valley I see as beautiful.

Asmar is the terrain of rugged mountains, clear waters, blue valleys and spacious lands so dense that it appears blue on the surface. Its poor and small villages are hidden in the majesty of nature as if taking refuge from a mysterious evil in the arms of the mountains.

Countless ages have passed by in these mountains, exploring the secrets of the universe. The moons and stars have generously shone on these waters devoting their light to their precious purity. The sun has shone plentifully in these valleys creating bright days. Nights have spread their enormous

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

silence on forests here. God has sent ample affection in these tiny villages and Satan has fetched ample anger and hatred, but only a few are aware of it.

Travelers have perceived it as unknown as it is not in the path of everyone. It is not different from other corners of the world, except that its inhabitants hardly know any other corners of the world. This forced isolation has neither made them more fortunate nor has it added to their misfortunes.

Happiness to the people in this corner, like misery, is distinct from happiness and misery in other corners of the world. This is not bad and conveying it as something bad is an intrusion that is unfair to these people, as their absolute isolation and seclusion from the good and bad of the rest of the world have never given them a chance to call you, me or the other either good or bad.

Whenever I look into the life of these people, I see myself alienated from myself. I perceive myself as deserting what I loved and still love. Occasionally, I think I wish to return to it and seek the sign of fellowships again. Subsequently, I turn doubtful and wonder whether I am searching for a stranger. The moment I leave the world of thought and ideas, sinking deep to the bottom of my heart and soul, in light of my sentiments and emotions, I recover the woman who is my mother, the old man who is my father, the young lady who is

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

my lover and the young man who is my friend. I praise, obey and respect them, turning affectionate, squeezing hands. Engulfed by these familiarities, inevitably I am embarrassed by those alienations. Whereas, everything comes back. Times come back when in childhood the story of a cold grave aroused commotion in my complex sentimentality that was very simple then.

Occasionally, the story of this cold grave is the tale of a beautiful woman.

Since the time when Shamshad lived, long years have passed. With the passage of time, even in Asmar, this remote corner, events have imparted other colors into the life of these people. Anyhow, as she was born into this world to be a woman, even if she were to live today, the passage of time would have nothing for her happiness.

She had set foot in a world where men governed women and tyrants governed men. In an environment where men are slaves and tolerate it, women become so small and contemptible that they could not laugh at their men or cry for them, because crying and laughing are never learned. Ultimately, life is veiled freely and comfortably in silence and the indignity of submission.

Fairness in itself is both best and supreme. Beauty on earth as

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

yet is the source of heavenly inspirations. This jewel wherever it may be and whatever form it may take ascends and becomes heavenly. In a woman, it turns her heavenly in other's eyes and teaches her soul that a world desires her.

Shamshad was a beautiful girl and her beauty and fairness had influenced her inner being. Inside and outside she was beautiful. Her soul was more beautiful than her heart and her heart more beautiful than everything else. But despite all this, she did not know her rights and freedom. This lesson was unattainable in her days. She did not know much else either, until nature taught her that when a child becomes a woman she ought to search for the other half filled for now with loneliness of the spirit. She sought that mystery soul mate who held the sacred key to her happiness and fortune. This feeling along with the sensation that she is also the custodian of someone else's happiness and fortune in her heart obliged her to search and return this gift to its rightful owner, until she and the young hunter found each other.

Sometime passed and Shamshad's beauty created a stir, its sound coiled through the mountains of Asmar, its echo (pazhwak) uncontainable in valleys and plains.

Among the nobles of Asmar, there was a man whose lowly and small wishes governed the big and tall mountains as well as the hearts and spirits of the people. The girl's relatives were

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

forcibly persuaded to fetch her as a gift to a more powerful tyrant.

Once authority gets its way, nothing satisfies it but absolute submission. Total submission is when human instinct for inalienable rights dies in the human mind and the right of self-defense becomes extinct. The death of this instinct in humans makes a person less than an animal.

No power could seize the right of self-defense from an animal. Once defeated, the animal defends itself by running away until mobile, but human defeat in the disposition of submission and condemnation of the spirit deprives human instinct from the notion of escape.

The human being is the only animal that goes to his/her killing place with free hands and feet. Creation has ingrained a series of captivities in the human essence while it has also implanted freedom in his/her spirit. If this extraordinary being is embedded with dignity, no power could seize his/her freedom, and if corruption and greed overwhelm human nature, it leads to self-condemnation of the human.

The girl along with numerous gifts and articles that reached the doorsteps of that absolute ruler, was surrendered to courtiers and her deliverers returned to Asmar the same day with a message.

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

That young hunter appeared confounded by all this drama. His simple heart knew sadness only in the form of death. He came face to face with the death of his dream. He did not comprehend more than this. He felt rage in his heart. He did not know for whom it was nurtured. He was also the victim of that absolute submission.

The tyrant who had stolen his dream owned plenty of servants and dairy cows, but did not know the stars better than him.

The hunter did not possess a stable full of wild horses, but no other could hold or release the halter like him. Not even the wildest horse could release its neck from the grip of his powerful arm.

No groaning was apparent in his look. No one was there to play music in his habitat, but the spot where the smoke from his fire arose perched higher with fresher air than anyone else's spot. No other back but his could carry the wood to that height. In the arena, he alone was stronger than others.

His walls were low and his home small, but the radiance of his wooden torch shone brighter than anyone else's light. He cut the wood from a tree that had grown on a ridge higher than the eagles land. Others were afraid to go anywhere near that tree.

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

His firewood was gathered by the surges of raging floods. In festive days, people would go to his habitat to make a good bonfire. Those bright fires in his home eventually glowed only on his face until they went cold in the midst of his sad thoughts.

Wolves and tigers that came down to the village first came across him. Village dogs followed him and grew accustomed to his voice.

On the occasions of games for the young, all would glance at him on his way out of the arena. Their hearts would feel close to him even when some eyes combatively stared at him. In the end, not a word would be exchanged with him. Reaching the end of the plains, he would stand alone to see how silence overtook bravado and how jealousy overcame friendship. He felt that all of them wanted to rob him of the qualities he displayed.

Loneliness further darkened his night. Daytime failed to brighten his thoughts. His eyes would still be staring at the skies while the stars gradually disappeared and people would begin making morning fires as the red flag of the sun spread over the horizon. Dawn brought people good faith and splendor. Morning's colorful skirt would spread over flowers and mountain weeds, but he was deprived of the simplest gift, a good night's sleep.

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

The rising morning flames danced like young tree branches swinging in the wind. Breezes elevated happy songs to the skies and golden sunshine added a glow to the edges of morning cups. Birds spread their wings in the face of the sun, but he was still cold and depressed. He turned his eye away from all that beauty as if to say: this night's passage was so short. The sun so quickly traveled through it and Venus again got ahead of my hopes.

He felt the dark shadow of fear standing at his doorsteps. The horizon of his thoughts resembled a tread covered with various statues of spirits he had heard about in ancient tales. His voice coiled through the mountains of Asmar: Take me away from this loneliness and darkness or send me a deadly lightning flash to put an end to my life!

Alone, he did not know who he was having a conversation with. Who was that glowing body whom he fancied illuminating his sky and being? Where should he send his gaze, his piecing cry that could not be followed? Not knowing where his screams headed and why they deserted him. Why was he left behind in silence?

Shamshad – that princess of his heart's eternal lights – would return in the middle of the night and take off the clothes she had to wear for someone else's pleasure and happiness. She

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

was fed up with life and did not understand why she still had to live among people whom she despised. A group she would never get familiar with. Her cries were tearless and her screams soundless. Her moans stuck in her throat, turning her lips white and her face red. Burning flames of envy and hopelessness would go cold in her eyes.

She wished to be a rock among rocks on a high ridge in Asmar mountains where no one could get to her: To feel the blaze of the sun, hear the thunder of storms and the sunsets in silence and inner peace. To escape those threatening eyes that suppressed her heart.

Weariness made her eyes heavy and sleep wanted to calm her down, but she heard mysterious voices that whispered to her: Come Shamshad! Spend the night in the habitat of those tigers that cause people to shut their doors in daylight and halt the dairy cows on their way to the water hole. My eyes will be searching for you, like a friend who remains steadfast in friendship, like a worshiper who does not forget to worship. I will go to purify the sanctuary and rid it of all your fears. Rise like the sun above this land, rise like the sun and the stars that never forget to rise. Overcome my hopelessness and rescue me from the heavy and endless grip of loneliness. Without you, I am like a tree in a dry landscape, losing my leaves and twigs in the wind, relentless wind that tears up my life and roots. For once, come like rushing waters and empower me.

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

For once, like a beautiful vision of yourself, enlighten my heart that resembles the valley of darkness. I am given to fear and worries. This home is dark without you. Enter from the door where my gaze is placed so that my suffering and tribulations go out of the window that I do not wish to look at.

For once, give me room in your arms. Now the light of dawn is pouring over the landscape. A good hunting day is awaiting me. The black rope of death will capture and drag a tiger into my hunting hideout. Over there next to a mountain spring, a deer would say to her child: "That group that comes with plenty of horns and dogs could not hunt you down, but the rope of this lone man whose hideout is governed by silence is deadly."

This sweet dream that soothes every soul and leads to peaceful sleep instead prompted Shamshad to get up from bed. Attempts to go back to sleep with its inspiration failed as when love wakes you up, sleep becomes like a wish that your heart has discarded.

Nights would turn into days and days would end. Months and years were passing and Shamshad could not understand why her young eyes were unable to see the essence of elements of life worth seeing. Nightly, she would picture that young hunter riding on strong horses in her dreams and she would follow him with eyes full of desire, so real that sometime she imagined crossing in front of him and felt the dust filling her

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

eyes. She felt the pain.

She imagined him caught in a crisis and put to the test, only to come out of it triumphant over everything. However, as soon as the people present saw victory on his side, instead of looking at him, they looked at each other, turning their faces away and he would be left alone in his spot.

She would recall that he once said “My fortune is in the mouth of the tiger.” She would spend dark and long nights in this manner.

She recalled that once upon a time an ugly and scary superstition embraced the minds of villagers in Asmar, the image of “the King of the Giants,” filling the valleys and foothills with fear. Darkness of the night enforced the rumors of timid hearts. This imaginary “King of the Giants” supposedly was a wrestler who engaged in the magic trade by day and emerged nightly from ancient ruins to steal beautiful girls from the village, until the cries of the women and the helplessness of the men provoked the young hunter to cleanse the silent and awesome ruins from the existence of that terrible and powerful force of evil.

She remembered the time when the young hunter’s force merged with the force of the villagers who made fires and joined his battle song. All the stones in the mountains and

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

waters in the rivers listened and carried his voice. Until it was all done and the hunter was left by himself in his place. No one joined him in his hope and dreams.

Winter in Ningrahar (a province in eastern Afghanistan) had filled the landscape with lush gardens and flowers. Among the tall trees, a large tent was erected.

Ningrahar is a piece of land blessed with God's gift and the nature's richness. The White Mountain (Spain Ghar) and the Black Mountain (Tur Ghar) like two white and black giants guard this land of Solomon. The Red River (Surkhroad) like a jewel waters its flowers. Dark soil nurses its grass. The majesty and sight of all this heavenly beauty seemed beyond words to describe.

From the earth to the sky, this Garden of Eden was filled with the joy of lovers. From the village to the river's edges, pretty women sang with pleasure and enthusiasm.

Except that a single will governed this magnificence. All that sensuality and happiness belonged to one man. All this beauty was designed to satisfy only one heart. This heart in the face of joy and pleasure was a remarkable artisan that knew what color to see, what to hear, how to give, how to smell and how to conduct himself. In the face of sadness and grief, he was a powerful and absolute ignorant. He did not

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

understand their manifestation, did not recognize, did not think, did not feel and did not care about them.

He did business and made sin look good. Screams that rose, delivered pleasure and brought him joy. His soul was forceful for conquering what pleased his heart.

Nature had armed his eyesight with an immense lust for beauty and splendor that penetrated, influenced, and grew; killing grief and awakening pleasures.

His heart possessed enormous impetuosity for crushing barriers and embracing matters ugly and beautiful. Shamshad, among candles lit in the twilight of his lonely life, was a candle that brightened his selfish heart, serving as his sun, sky, moon and stars.

With a heart that belittled intimacy and affection, he loved her. This love is the most forceful of all loves, a force of conquest that encounters nothing less than other mighty elements. Like the love of lightning for heights, like the love of windstorms for speed, like the love of earth for water, like the love of ocean for motion, like the love of tiger for blood. It burns, destroys, soaks, surges and tears. In God's power, this love is the love of shepherding the flock. Satan has reserved it for bedeviling. Mankind sometimes chooses God and sometimes the Satan as the leader.

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

Those whose power suffers from the weakness of pursuing wickedness are in denial of both God and Satan because faith is undesirable to them. This is so because despite possessing power and means, they are destroyed within themselves and all that remains is naked power.

Power does not distinguish between right and wrong. It only perceives itself as right.

Incapable of seeing the majesty of beauty, it solely considers itself as adorable. Incapable of comprehending rights, it only conceives itself as righteous. What it sees as worth existing is pleasure. Even then, it considers this lone existence as its own creature. At times, unconsciously and temporarily falling in love with the pleasure that results from this power, but since it perceives loving as a weakness, hates loving. In this state of hatred, power feels the need for another kind of pleasure. The only way to create another kind of pleasure is to condemn and destroy the former pleasure first. Due to this, absolute power in human hands is destructive. In its finality power destroys itself too, but not before it stifles the world on the way to reaching that state.

As power sees everything in danger of falling apart so it too does not trust itself. This lack of trust causes it to escape from everything. It removes good faith, like clothes, from society and the world so as to examine everything and everyone

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

naked. This urge for testing in a powerful man is the source of the types of oppression that other animals are spared by their own kind. However, human beings continue to suffer atrocities in the dark trembling shadow of its eternal fear. Weaklings are satisfied and tolerate it in the name of living a long life.

This is the spring that pours the water of captivity into the lives of people, a spring that stored its reservoir of water from the clouds of ugliness and the storms of absolute powers of humanity.

Shamshad had groomed herself for a different type of absolute power so that she could experience life's enjoyments in the moonlight, amongst beautiful flowers and in the presence of the blessings of the creator of humanity. (emancipation)

Once she stood in front of her tyrant admirer, she mastered all her absolute power to confront him.

That powerful hand signaled her to come to him and that powerful tongue began extravagant praise of her, promising to sacrifice all at her feet.

Now, he saw his absolute power in the presence of magnanimous beauty. Beauty that like a dress enhanced the body. A dress that was woven in his eyes with materials that

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

must surrender.

The image of this surrender to him was like the sensual body of pleasure that this artisan of fantasy and determination had created in his mind, while in Shamshad's mind it was no more than the beautiful body that felt the pain that had befallen her by God's will.

He summoned her and told her again to express what her heart desired from her. Shamshad was silent.

On the command to speak, her silence ignited doubt in the core of power as it might have been construed as a weakness of its forceful authority and could have been interpreted as an appeal instead. She was commanded again.

Shamshad was silent.

The tyrant turned furious and intimidating.

Shamshad was silent.

He turned his rage on others who were guilty of witnessing the command of the powerful and the silence of the condemned.

Shamshad became fearful. Rage that rises from power hangs

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

the chain of guilt around the neck of anything that suits its whim. It destroys the innocent in order to defeat its real target by terror, since destroying is not as satisfying as defeating whereby power is revitalized.

It is possible to destroy strong souls but not be able to defeat them. Therefore, defeating is harder than destroying. It is that way because being destroyed is more acceptable and decisive than being condemned.

Shamshad suddenly deflected all that anger away from the others with a smile, like a breeze that sways raging flames from side to side.

This smile in the eye of that furious power was a sign of submission and defeat, while all along he resembled a frightened someone in the midst of a dark storm that views the surge of thunder as a hopeful light.

Power turns soft only in the face of defeatism. With a face filled with more smile than Shamshad's, he asked again: "Say what your heart desires from you so that I may grant it to you. This moon and these stars have never seen a more beautiful woman and a more joyful night than this for any human heart or eye. This small universe is less likely to make anyone happy, but with you as a gift, I been given that immense world of exquisite beauty and fairness that is sufficient to satisfy my

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

heart.”

Shamshad laughed. This laughter was undesirable in the presence of that thirsty power that refrained from snatching the water due to pride but in fact neediness. Anyhow, he could not accept to hold himself undesired while he had the power to do anything and felt that nothing but what is desirable should exist.

In this instant, he became more furious and demanded why she was laughing and why not wanting.

Shamshad parted her lips to speak and said: “Is it not possible to accept that given the occasion to exercise free will, a human may only want to stay silent? If rebuffed with anger and yet perceiving that whatever she wants is at her disposal except for not being silent, one may want to smile. And if except silence and smile all else is proper, in that case, one may want to choose laughter. Never before had I this absolute freedom to pursue whatever my heart desires. My heart based on your command wanted me to be silent, smile and laugh. It does not want anything else from me.”

In the presence of a tyrannical but humiliated power, a victim said what she wanted. The oppressor heard it, yet the moon and the stars were still shining and people were still breathing and living.

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

All this appeared strange until a monstrous, murderous and destructive call was proclaimed for everyone.

Shamshad did not want to put anyone in harm's way but herself. She threw herself at his feet and kissed the ground that he intended to uproot and said: "I shall not be silent or smile again."

"Then say what your heart wants from you so that I may endow it to you, not because you deserve it anymore, but because I said I would do so tonight."

"Perhaps you could not grant me it!"

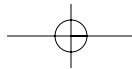
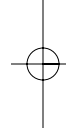
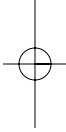
"I could not?"

"What I want is not what you would want to grant me."

"I shall grant it to you."

"Give me liberty."

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

The Wanderer

It is good that sometimes thought and imagination come and uncovers us. Both are a sign of our existence, sustaining us for “life” with their joy and sadness. Hence, not surrendering while waiting for what we seek and staying where “hope” has chosen for us.

Thought arrives....sitting down with us knee to knee or walking hand in hand, opening our eye in the darkness, changing the direction of our eye in the light so that the bright beam does not bother our eyesight, not submitting to fears and not suffering from false hopes.

Imagination arrives and hugs us, delivering a world far away to within our grasp, closing our eyelashes, penetrating our darkness with light. In the obscure atmosphere around us we shine till we feel warm. Our warmth soothes the icy cores of

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

existence, delivering messages we longed for and reciting them. All the things that had rejected us come back and reach to us.

One thing sweetens our dreams and engulfs us with joyful hopes and the other one wants to wake us up gently and gradually. One anticipates sweeter dreams so that we embark on its way; the other pushes us deeper into our inner harmony. Thought says create life from hope and imagination says dedicate life to creating hopes.

Thought and imagination intertwined carry us somewhere. Their shadows and lights exemplify the glory of life and imprint its sincerity and majesty onto the surface of nature so that our eye makes love to it and our heart worships it. That is when the peaceful joy we were seeking entails wisdom and thought and we see it, kiss it and breathe it.

*****

With this thought and imagination, I am walking on the edge of Leman River . I am no more than a wandering traveler, who is kept restless by fatigue of life and thirst for hopes, with less ahead of me than what I left behind.

The mountain in whose foothills I was born, the tree in whose shade I played, the garden in whose spring my imagination

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

flourished, barren lands that taught me how to think. I deserted them all and plunged myself into an ocean whose beaches are territories unknown and I landed. As I look back, I see familiar faces behind me whose torments I am escaping and ahead the backs of unknown figures in motion that I am unable to reach. I am moving away from familiar faces and unable to move closer to this unknown group.

Halting here is not possible, moving ahead is not deserved and the thought of turning back even if not hard is not easy.

*****

Yes, with this imagination and thought I am walking along the edge of the river where life does not have a firm position. A human being does not know where he is and where he is going.

The moon filled the river and the scenic view of the mountains luminous in its glow graced the eye from all directions. The whiteness of the peaks typified naked shoulders and the shades beneath that resembled skirts hanging waist down on sensual figures.

Walking along the edge of this river with one of the joys of life, in the luminous gleam of my desires, offspring of the beauties of nature. We watched nature that is the offspring of

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

the Creator's desires. The world and all that exists in it are so decorated to exhibit absolute power and beauty. I find myself in the arms of imagination in a ring, filled with absolute beauty and helplessness.

The glow of this thought is like the luminosity of a gem that shines like the sun in the center of the shadows of life and reflects into the horizon.

This engulfing thought has so consumed me that my mind conceives that anything and everything is like a ring and a gem.

The sky is the ring and the moon is the gem, those mountains are the rings and the river is the gem, that river is the ring and the ship is the gem, it so appears. Nature and beauty in it, body and soul in it, fear and hope in it, present and the future in it, heart and desire in it, all in all appear that way.

She, that joy of life in whose direction I am going. I, that heart in whose direction she is coming. She and I were created and placed somewhere so that "joining together" and "waiting for each other" could be invented. We did not have a choice in this matter and still do not. We are content that this choice was not given to us.

I have seen that if we perceive to have created ourselves, we

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

so diminish that with the slightest we assume ourselves to be complete. In the midst of creation, we withdraw plenty from ourselves and lose a great deal.

Absolute power and authority confine us within! Incapable of becoming greater than ourselves. It is better to be in the hands of a more benevolent being whose greatness is infinite and reap our essence in the landscape of eternity as nights like this and moments like this go by.

*****

Slowly and close to the edge of the river I walk. Sometimes, I pause and so swallow fresh air as if I were drinking up a cup of wine. I feel that my chest is larger than the nature's chest. I will not be happy and satisfied unless a cupful of all that exists in nature from the bottom of the river to the edge of the horizon is poured into my chest.

*****

She is also in the arms of beauty and imagination. It seems like nature has given itself to her and she is giving me everything in a smile. Sometimes, other than someone I do not see anyone, but the reality is that nothing is hidden from our eyes. We sense we are seeking something. We know what and where and could attain it, yet hypnotized we remain silent

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

until conversation begins by itself.

Seeing and hearing with her unfolds what I had not seen or heard with others and myself, laying it open. It is never possible to see everything by oneself. If two views do not mingle with each other, the colors of life stay separated. What is not visible in the tapestry may not be read by one's own eye alone. Life is the grandest and most mysterious scheme and the most exact form. Man alone is like being blind and woman alone is the eye separated from the head.

A human being is a human being everywhere. Men and women are one in origin, but their individual thought and imagination that give color to life and being are so different that one could never view two things or two individuals the same way.

Simplicity that my eyes could not find I read in her eye, seeing it beyond the layers of what I perceived to be complex and deep.

In the depths and twists that she read in my eye, she searched beyond those simplicities without which life lacks charm and elegance.

I was born in the East and landed in the West and she was born in the West and stayed in the West. It is true that the East is

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

the bottom and the West is the surface of the river of existence. Life is a mystery to us since we have not yet solved it and the Westerner sees it as simple to the extent that it has solved it.

Simplicities and mysteries both immature and mature, Eastern and Western, await the eye of the future. East and West both stand in a position of shared spiritual needs and look forward to the absolute divine union of human souls and a true connection of hearts that beat in the chest of the universe, flowing like warm and strong blood through the rivers of life until they reach and rest into the great ocean of truth. That eye and this heart do not open up in horizons where the glow of their sun and moon distinguishes between East and West.

If a difference exists in our views, it brings us closer together, like the parting of two lips, our separation is in fact the effort of joining together. This effort creates conversation, expresses understanding and emotions, and brings together what lies in hearts and souls.

*****

Therefore, what lay in the chest of nature and the heart of that night flew to the surface of the water and shined in the moonlight?

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

Conversation is that in which two people discover each other in it. We Easterners sit down together and talk. We are like two lips that are parting. Westerners! Like two lips that come closer. Our conversation is a manifestation of separation and their talk is the talk of union.

We escape from each other and they move close to each other.

With her....that entire splendor seemed like a beautiful sculpture that in the presence of sincere gaze would not cover up herself and her naked soul. The color of honor and sincerity of the eye were dressing that body up. Stillness and motion were enhancing her with such grace and sensuality as if the whole world was capturing the heart like a musician, dancing in the court of the soul.

*****

I looked into her eyes, a look that a man sends to a woman, not because of all the beauties in her eyes, but because with those eyes she added to the world whatever beauty it lacked. I took from the universe and she gave to the universe. The mystery of union or that which we see lies in adding self and self-manifestations to nature. We always try to give life the color of separation. We, ourselves, do not go to join all the majesties and grandeurs of being, waiting for them to come and they never arrive.

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

Without her, I assumed nature was complete. With her, I became certain that it was deprived of a world. Far from that brightness of friendship and verses of love, all that light was no more shadows, devoid of the essence of truths.

The example of East and West resembles the model of the sun. As the sun rises from the East and rests in the West, the Eastern spirit is on the way and that Western spirit has come close to its tranquil destination.

Our search is still in the skies put above us or on our way, but that Western has traveled this area and seeks another sphere.

The love and spirit of us Easterners gravitate inwards, Westerners' love and spirit leap outwards, like water we absorb in ourselves and they like fire spread to the world. We stay put like the soil and they flow like the air.

*****

I was sinking to my depth and she was dancing light spirited on my surface. We hide things and hid ourselves; they reveal things and uncover themselves. We are like a mountain standing in one place, awaiting the moon, the sun and the stars to come, shine on us and move passed us.

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

They are like the ocean, surging towards the moon, the sun and the stars, seeking their ray of light and moving passed them. Our perception and thoughts sink to the bottom of our river. At the bottom of this river, we perch on a self-made platform of pride with gems we borrow from ourselves we pull the strings of thought. They penetrate the heat of nature and in this enormous ocean turn a drop into a gem and freely play with it.

The East is its own captive; the West is free of itself.

*****

I had heard that Westerners are products of the material world. When my spirit recognized this misconception, it turned grim.

Our habit is to take such pride in what we have that we view those who are better off and are better than us as “without anything.” This is one of the means of escaping the realities of not achieving real success in life.

Since we know that without denying the gains of others and unjustly dismissing them, what we have earned is not acceptable, satisfying or consoling even to ourselves.

Perhaps, it is because we consider enjoyment and pleasure as materialistic and seek spirituality in misery and suffering.

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

Either we have not understood the spirituality of enjoyments or the material cause of miseries. Or, we never wish to understand and are unable to bear knowledge. Or, that our hand is so at large at assigning labels that we attach whatever name to whatever we want.

*****

The river waves were blending with the rays of light from the sky. Her attractive hair was weaving in the air. Her white neck in the moonlight looked as if a beam of light in between two parallel lines in air is formed properly and exquisitely and is sliding in front of the eyes. Here, in the presence of nature and its beauty, behind her bright spirit and splendid soul, it was less imagined that any thought other than the picture of mortality in the elegance of the mountain and the splendor of the river and the landscape could make its way into the heard and mind. But.... I was a traveler, the memory of grander mountains, and whiter snows pulled me in their direction. I was seeing the mountains of Paghman and its white peaks radian in my imagination, pulling me towards it reminiscent of a beautiful young girl who attracts worshipping heart towards her.

As I get closer, I see that there is nothing more than the beautiful upper body. Underneath that magnificent head and neck, the rest of the lower body is cut off. Foothills that have

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

never seen flowers of life and have never experienced the soulful breeze of freedom and happiness.

Amid these mountains Kabul is like a gem lying in the dust, shining in the mist of my memories.

A city with tight limits in which broken stone lines separate its air and soil. Its beauty has stories, but days of youth go by gloomily in it and the thought of growing old there is depressing.

Like an old man mourning the loss of a child, the burning sun has embedded the dust of the cemetery onto the wrinkles of its noble and magnificent forehead.

Kabul is an ancient broken heart that time has kept as a large but depressing memory. How could one take it out of one's heart? The hefty mountains bulge the eyes with weight and pressure like an iron necklace placed around the neck of a dusty sculpture.

Above, a forte is build like a dragon that encircles the citizens of the city; its fear surrounds their hopes. Their hopes and freedoms are captive in this city.

Kabul is our city. Whatever it was, it was ours. Whatever it is, it is our city. Whatever happens, it will remain our city. I

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

am earnestly satisfied and hopeful that it was that way it was, it is the way it was and it will be the way it will be. Nature has granted us the duty to protect it. Our sentiments and love are the protector of its memories, we place it inside a heart that loves its grievances and prefers them to other people's delights.

We are protecting a city where dangers lurk in the inside and our lives are spent guarding them. Memories of the darkness and its deadly silence turn the moonlight on the waters of Leman (Check spelling) dull in my eyes; the color and flash of happiness wash away. In spite of all these things, the thought of being a wanderer from this city that is the center of our existence and essence drives us insane, even in the arms of the most beautiful moments.

*****

The gleam of joy and pleasure dims in my eyes. This is the moment when the eye of the Westerner looks into the eye of the Easterner. Her look is the expression of vague surprise and puzzlement. Regardless of how well she knows him, she finds him to be a stranger. She turns thoughtful and regards him as a mystery. She recalls the myth of a spirit where ancient East had uncovered the mysteries of life. She thinks that the storied sun is still rising from the East. She does not know that our myth today is no more than the mystery of a

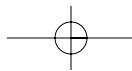
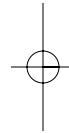
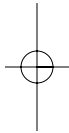
A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

grave where a wise man's heart has turned into dust. We just find excuses to regard the grave as a treasure worthy of thought and imagination.

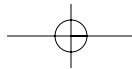
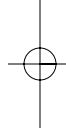
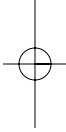
That Westerner might know. However, the Easterner is unaware that the ancient soul has abandoned his body and forever will be gone.

Yes, when the Westerner comprehends, she conveys a sympathetic and compassionate expression, which pierces my heart. This is when I wish to start telling my story and confide my secrets. But, I am an Easterner; I hide things and hide myself. Do not wait to hear my story!

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواک

خود میفرستد که قلب مرا میشگافد. اینجاست که من آرزو میکنم افسانه خود
را آغاز کنم و راز های خود را باز گویم.

ولی من شرقی هستم، پنهان می کنم و پنهان می شوم، منتظر نباشید افسانه مرا
بشنوید.

”پایان“

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواگ

وقف نگهبانی آنهاست. خاطرات تاریکی و سکوت مرگ مانند آن؛ پرتو ماه را در آب های لیمان در نظرم کدر میسازد و رنگ و فروغ نشاط را از دیده گان من فرو می شوید. با این همه چیزها اندیشه آوارگی از این شهر که مرکز موجودیت و هستی ماست، ما را در آغوش زیباترین دقایق دیوانه می سازد.

***

روشنایی نشاط و عشرت در دیده گان من خاموش می شود. اینست آن دم ایکه چشم غربی در چشم شرقی نگاه میکند. نگاه او، نگاه تعجب و حیرت مجهولی است. هر قدر او را بشناسد بیگانه می یابد؛ به فکر می افتد و او را معمی می خواند.

به یاد رمز روحی می افتد که شرق باستان رموز حیات را در آن کشف کرده بود و می پندارد همان آفتاب افسانوی هنوز از افق خاور سر میزند و نمیداند که رمز ما امروز بیش از راز قبری نیست که سینه عارفی در آن خاک شده باشد. و صرف بهانه می کنیم که این قبر خزینه ایست که اندیشه و خیال بآن ارزشی قایل شود.

آن غربی شاید بفهمد.

ولی شرق بیخبر است از آنکه آن روان از تن او مفارقت جسته و برای ابد نابود خواهد شد. بلی وقتی آن غربی می فهمد، همدردی و رحمی در نگاه

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواک

از هم جدا میکنند... زیبایی آن افسانه‌ها دارد اما روزهای جوانی در آن افسرده میگذرد و تصور ایام پیری در آن غم انگیز است. چون پیر مرد فرزند مرده‌ای، آفتاب سوزان، گرد گورستان را در چین‌های پیشانی با عظمت و شکوه آن فرو نشانده است.

کابل؛ شکسته‌ترین دل باستان است که زمان آنرا بحیث یک خاطره بزرگ ولی حزن‌آور نگهداشته است. چگونه میتوان آنرا از دل برون کرد؟

کوه‌های پولادی آن چون طوق آهنینی که آنرا بر گردن مجسمه‌خاکی نهاده باشند، چشم‌ها را از فشار و سنگینی پر میکند.

بر فراز آن حصاری افراشته‌اند که چون اژدها به گرد ساکنین آن حلقه زده و خوف آن، امیدهای شانرا احاطه کرده است. آرزوها و آزادی‌های شان در این شهر محصور است.

کابل شهر ماست. هر چه بود شهر ما بود. هر چه هست شهر ماست. هر چه شود شهر ما باقی خواهد ماند و سخت راضی و آرزومندم که چنان بود و چنین است و چنین خواهد بود. طبیعت ما را به پاسبانی آن گماشته است. محبت و عشق ما نگهبان خاطره آن است. آن را در دلی میگزاییم که غم‌های خود را دوست دارد و بشادی دیگران برتر میداند.

شهری را پاسبانی میکنیم که خطرها در داخل آن محصور‌اند و حیات ما

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواگ

موج های دریاچه با موج های روشن هوا می آمیخت. موهای دلاویز او در هوای دریا حرکت میکرد. ساعد سیمین او در پرتو ماه چنان می نمود که خطی از نور در میان دو خط متناسب از هوا، شکل درست و ظریفی گرفته و در پیش نگاه بلغزد.

اینجا در پیشگاه طبیعت و زیبایی های آن؛ در قبال آن روح روشن و روان با شکوه؛ کمتر گمان میرفت جز تصور فنا در جمال کوه؛ زیبایی دامن و دریاچه؛ اندیشه دیگری در دل و دماغ راه یابد...

اما ..... من مسافر بودم. خاطرات کوه های عظیم تر؛ برف های سپید تر مرا بسوی خود ربود. میدیدم کوه پغمان و قلل سپید آن در نظر خیال میدرخشد و چون دوشیزه زیبایی که نباش دل های پرستنده را سوی خود میخواند مرا بخود میکشد. چون نزدیک میشوم می بینم برو دوش زیبایی بیش نیست که فروتر از آن سر و گردن افراشته، پیکر او را تا دامان بریده اند. دامانیکه گل حیات ندیده و نسیم روح پرور نشاط بر آن نوزیده است.

***

در میان این کوه ها، کابل مانند تگینی که در خاک افتاده باشد در غبار خاطرات من می درخشد...

شهریکه کرانه های آن تنگ است و خط های شکسته سنگی، هوا و خاک آنرا

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواک

تصور و پندار ما در قعر دریای ما فرو میرود و در ته این دریا بر تخت غروری که خود زده ایم می نشینیم و با گوهرهاییکه از خود به عاریت گرفته ایم خوبستن را برشته های پندار میکشیم؛ ایشان در دل طبیعت فرو می روند و درین اوقیانوس عظیم از قطره گوهر میکنند و با آزادی با آن بازی دارند.

شرق اسیر خود است؛ غرب از خود آزاد است.

***

شنیده بودم غریبان پرورده جهان ماده اند. وقتی روح من این اشتباه را دریافت تیره شد.

ما عادت داریم به آنچه داریم چندان غرور کنیم که آنانرا که از ما برتر و بهتر دارند بی همه چیز پنداریم. این ... یکی از وسایل فرار از حقایق موفقیت حقیقی ما در حیات است. زیرا میدانیم اگر از همه داشته های دیگران انکار نکنیم و عنودانه از آن چشم نبوشیم آنچه بدست آورده ایم حتی در نزد خود ما شایان قناعت، شایسته تسلی و قابل قبول نیست.

شاید برای آنست که ما لذت و تمتع را مادی میدانیم و در رنج و الم، معنویت می جویم. یا معنویت لذت را نفهمیده ایم و یا مادیت آلام را ندانسته و یا آنکه هرگز میل نداریم بفهمیم و نمیتوانیم معرفت آنرا تحمل کنیم و یا چون دست ما به نامگذاری ها دراز است به هر چه، هر چه بخواهیم نام میگذاریم.

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواگ

هستی یکجا شویم و منتظر میمانیم ببینند، و هرگز نمی آیند.
بی او، گمان می کردم طبیعت کامل است. با او، یقین کردم که از جهانی
بی بهره بود. آن همه روشنی ها دور از آن فروغ دوستی و آیت عشق جز
سایه ای نبود که نشان حقایق در آن معدوم شده باشد.

مثل شرق و غرب، چون مثل خورشید است. چنانکه خورشید از شرق بر می
خیزد و در غرب می آرامد روح شرقی در راهست و روح غربی به منزل
آرامش خود نزدیک شده است. جستجوی ما، هنوز در آسمانیست که بالای
سر ما و در سر راه ما گذاشته اند، اما آن غربی این ساحه را درنوردیده و
فضای دیگری میجوید.

عشق و روح ما شرقیان به خود میگردید، عشق و روح غربیان از خود برون می
جهد. ما چون آب در خود جذب میشویم، ایشان چون آتش به جهان می
زنند. ما چون خاک بر جا می مانیم، ایشان چون هوا سیر می کنند.

***

من در قعر خود فرو می رفتم، او با روح سبک بر سطح من شنا میکرد.
ما پنهان می کنیم و پنهان می شویم. ایشان آشکار می کنند و آشکار می
شوند. ما چون کوهیم که بر جا می ایستیم و منتظر ماه و خورشید و ستاره
گان می مانیم تا ببینند، بر ما بتابند و از ما بگذرند. ایشان چون بخرند، بر سر
راه ماه و مهر و اختران می شتابند؛ پرتو آنها در میابند و از آن می گذرند.

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواک

در پرتو ماه روشن میگردید.

صحبت آن است که دو تن همدیگر را در آن دریابند. ما شرفیان با هم می نشینیم و حرف میزنیم؛ چون دو لبی هستیم که از هم دور میشوند. غریبان، چون دو لبی هستند که بهم نزدیک میشوند. صحبت ما مظهر فراق و حرف ایشان حرف وصال است.

ما از همدیگر فرار میکنیم؛ ایشان به همدیگر نزدیک می شوند.

با او..... آن همه زیبایی چون پیکر زیبایی بود که چون نگاه را پاک بیند، خود را و برهنگی های روحی خود را نبوشد. رنگ آزرم و پاکی نگاه بر آن پیکر جامه می آراست. سکون و حرکت آنرا عشوه و کرشمه ای می بخشید که جهان همگان چون رامشگری، دل را در آغوش میگرفت و در پیشگاه روح می رقصید.

***

در چشمان او نگاه می کردم؛ نگاهی که مردی به زنی می فرستد. نه آنکه آن همه زیبایی ها در چشمان او بود؛ برای آنکه با آن چشمان، به آن جهان زیبایی آنچه را نداشت، می افزود.

من از کائنات میگرفتم. او به کائنات میداد. راز وصال با آنچه آن را میجوئیم خوشتن را با مظاهر آن در طبیعت افزودن است. ما همواره سعی می کنیم زندگی را رنگ فراق بدهیم. خود نمیرویم تا به عظمت ها و بزرگی های

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواک

که در چشم من میخواند در ورای آن سادگی ها که لطافت و زیبایی زندگی بی آن معدوم است، جستجو میکرد. من در خاور زاده و به باختر شده ام. او در باختر زاده و در باختر مانده بود. درست هست که شرق چون عمق و غرب چون روی دریای هستی است. حیات در نزد ما معماست زیرا هنوز آنرا حل نکرده ایم. غربی آنرا به همان اندازه ساده میبیند که به حل آن موفق شده است.

سادگی ها و معمی های خام و پخته خاور و باختر منتظر نگاه آینده است.

شرق و غرب هر دو در موقف نیازمندی های مشترک روحی ایستاده و چشم براه وحدت مطلق ارواح انسانی و وصال حقیقی دل هائیسست که در سینه کائنات می تپند و چون خون گرم و قوی در عروق دریاهای حیات می دوند تا به بحر عظیم حقیقت آرام کنند. آن چشم و این دل بر افق هائی بازمی شوند که روشنائی مهر و ماه آن، خاور و باختر بشناسد.

اگر تفاوتی در نگاه ما موجود است ما را به هم نزدیک می سازد، چون دور شدن لب از لب دیگر؛ هجر ما در حقیقت سعی بهم آمدن هاست؛ این سعی سخن می آفریند؛ فهم و احساس را اظهار میکند و آنچه را در دل ها و ارواح است بهم میرساند.

***

بدینگونه آنچه در سینه طبیعت و در دل آئش بود بر زبان آب روان میشد و

یک زن _____ نوشته استاد بهادر رحمن پرواک

او، نیز در آغوش زیبایی و خیال است. چنان می نماید که طبیعت خود را به او بخشوده و او همه چیز را در تبسمی بمن می بخشد. گاهی جز کسی؛ کسی را نمی بینم ولی چنان است که هیچ چیز از دیده ما پوشیده نیست. حس میکنیم در جستجوی چیزی هستیم؛ میدانیم چیست و کجاست؛ میدانیم میتوانیم آنرا دریابیم ولی باز هم مانند مسحوری که منتظر مشت ساحر است، ساکت میمانیم تا صحبت خود آغاز شود.

دیدن و شنیدن با او آنچه را با خود و دیگران نه دیده و نه شنیده بودم بمن باز می نمود و بمن باز می گفت.

هرگز نمیتوان همه چیز را با خود دید. اگر دو نگاه بهم نیامیزند رنگ های هستی از هم جدا میمانند. آنچه از این نقش دیده نمی شود نمی توان تنها با چشم خود خواند. زندگی عظیم ترین و مرموزترین نقش ها و دقیق ترین صور است. مرد تنها، چون کور است، و زن تنها چون چشمپست که آنرا از سر بیننده دور افکنده باشند.

انسان همه جا انسان است. زنان و مردان نیز یک اند. اما اندیشه و پندار آنها و آنچه مظاهر هستی و حیات از آن رنگ میگیرد چنان تفاوت دارد که هرگز نتوان دو چیز یا دو کس را یکسان دید.

سادگی هائی را که نگاه من نیافته بود، از چشم او میخواندم. میدیدم آن را در ورای آنچه پیچیده و عمیق تصور می کردم گذاشته اند. ژرفها و بیج هایرا

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواگ

آن، جسم و جان در آن، بیم و امید در آن، حال و آینده در آن، دل و آرزو در آن، همه و همه چیز چنان می نماید.

او، آن سرور زندگیست که سوی او روان هستیم. من، آن دلم که او به سوی من میآید. او را جانی و مرا جانی آفریده و گذاشته بودند تا "رسیدن بهم" و "انتظار کشیدن برای هم" را آفریده باشند. ما را در اینکار اختیاری نبود و نیست و راضیم که این اختیار را بما ندادند.

من دیده ام که چون تصور کنیم خود را خود آفریده ایم چندان کوچک میشویم که به اندک خویشتن را کامل میندازیم. درین آفرینش، فراوان از خود میگیریم و فراوان از دست میدهیم.

قدرت و اختیار مطلق، ما را در خود ما نگه میدارد. بزرگ تر از خود نمیتوانیم بشویم. بهتر است در دست تکوتری بمانیم که بزرگی آنرا نهایت نیست و گوهر خویش را در دامان ابدیت گرد آوریم، ورنه این گونه شب ها و این گونه لحظات میگززند.

***

آهسته و نزدیک به کران دریاچه راه می پیمایم. گاهی می ایستم و چندان از هوای لطیف فرو میبرم که گویی ساغری را یکباره سر میکشم. میندازم سینه من فراختر از سینه طبیعت است و آنچه در میان آفاق، از قعر دریاچه تا کرانه های آسمان را، چون ساغر لبریز پر کرده است تا همگان در سینه من فرو نشود سر خوش و مسرور نخواهم شد.

یک زن _____ نوشته استاد بهرام رحمن پرواک

شایسته نه می نماید، تصور باز گشتن اگر سخت نباشد آسان نیست.

***

آری با این خیال و اندیشه در کنار دریاچه راه می پیمایم، جائیکه حیات موفق ثابتی ندارد، انسان نمیداند کجاست و کجا می رود.

ماه دریاچه را پر کرده بود دور نمای کوه ها در پرتو آن، نگاه را از همه کران نوازش میداد. سپیدی آن در بلندیاها چون برو دوش برهنه می نمود، فروتر از آن سابه ها چون دامن، از کمر سیمین پیکران آویخته بود.

میروم در کنار این دریاچه با یکی از سرود های زندگی در پرتو فروزان آرزو های خویش که آفریده زیبایای های طبیعت است؛ طبیعت را ، که آرزوی برآورده آفریده گار است، تماشا کنم. جهان و آنچه از هستی در آنست چنان آراسته که آنرا با قدرت و زیبایای مطلق پیراسته اند.

خوبستن را در آغوش خیال در میان حلقه ای می یابم که با این زیبائی و توانائی مطلق مرا احاطه کرده است. پرتو این پندار چون نور نگینی است که مانند آفتاب در مرکز سایه های حیات می درخشد و به آفاق می تابد. این پندار مرا چنان از همه سو فرا گرفته که می آنکارم همه و همه چیز چون انگشتر و نگین است. آسمان انگشتر و ماه نگین آن، کوه ها انگشتر و دریاچه نگین آن، دریاچه انگشتر و کشتی چون نگین آن مینماید، طبیعت و زیبایای در

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواکن

میکشد و آن دیگر می خواهد به نرمی و آهستگی ما را بیدار کند. یکی ما را به خواب های شریتر نوید میدهد تا بدانسو شویم. دیگری ما را در ژرف آرامشی که داریم فرو میبرد.

اندیشه میگوید از آرزو زندگی بیافرینیم، خیال می گوید زندگی را وقف آفرینش آرزوها کنیم.

اندیشه و خیال چون بهم آمیزند ما را بجایی می کشند که سایه ها و روشنی های شان مثال زیبای زندگی را با حقیقت و جمال آن روی صفحه طبیعت مینویسد تا چشم ما با آن عشق ورزد و دل ما آنرا بپرستد. آنگاه آرامش و سروری را که می جستیم با پندار و اندیشه می بینیم، می بوسیم و تنفس می کنیم.

***

با این اندیشه و خیال در کنار دریاچه لیمان راه می پیمایم. مسافر آواره ای بیش نیستم که خستگی زندگی و تشنگی آرزوها مرا سرگردان میدارد. بیش از آنچه در عقب گذاشته ام پیشرو ندارم. کوهی که در دامن آن زادم، درختی که در سایه آن بازی کردم؛ باغیکه بهار آن خیال مرا پرورد، میدان های خشکی که بمن شیوه فکر کردن آموخت؛ همه را ترک کرده خویشتن را در بحری افگندم که ساحل آن خاک نا آشنا بود. خویشتن را با این ساحل کشیدم؛ چون نگاه میکنم در عقب چهره های آشنایی را می بینم که از دیدن مصیبت ایشان فرار میکنم و پیشرو پشت پیکر های ناشناسی در حرکت اند که نمی توانم به آنها برسم. از آن چهره های آشنا دور می شوم و به این گروه ناشناس نمی توانم نزدیک شوم. در این جا توقف ممکن نیست، پیش رفتن

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواک

آواره

خوب است گاهی اندیشه و خیال می آیند و ما را در میابند. ایندو نشان هستی
مایند. با سرور و اندوه خود ما را برای "زندگی" نگه میدارند تا در انتظار آنچه
می جویم از با نرویم و جائیکه "آرزو" برای ما گزیده است بمانیم.

اندیشه می آید، با ما زانو به زانو می نشیند، یا دست به دست براه می افتد.
چشم ما را در تاریکی باز می کند، سوی نگاه ما را در روشنایی تغییر میدهد تا
فروغ رخسنده، دیده ما را نیازارد. نمی گزارد از بیم اوهام از پا در آئیم، یا
از آرزوهای فریبنده آزار کشیم.

خیال می آید و ما را در آغوش می کشد. جهانی را که از آن دوریم نزدیک
ما میگزارد. مژه های ما را بر هم می نهد. تاریکی های ما را روشن می کند.
در ظلمتیکه پیرامون ما را فرا گرفته است میدرخشیم، چندانکه می پنداریم
گرم شده ایم و گرمی ما اجرام سرد هستی را مینوازد. پیام هایی را که می
خواهیم میاورد و بر ما میخواند. آن همه چیزهاییکه ما را رد کرده اند باز می
آیند و ما را بسوی خود می خوانند.

آن یکی خواب ما را شریں می سازد و روکش آرزوهای خوش را بروی ما

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواگ

ماه و ستارگان می تافتند و هنوز مردم در محضر نیروئی که قدرت خود را در دست داشت و تحقیر شده بود دم می کشیدند و زنده بودند.

این همه غریب می نمود؛ تا آنکه یک نعره هولناک مرگ و تباهی را برای همگان صدا زد.

شمشاد نخواست جز وی دیگری را آسیب رسد در پای وی فتاد و زمینی را که میخواست تباه کند بوسید و گفت "دیگر سکوت و تبسم نخواهم کرد."

"پس بگوی آنچه دل از تو میخواهد تا آن را به تو بدهم نه آنکه دیگر سزا وار آن هستی برای آنکه من گفته ام امشب چنان میکنم."

"شاید نتوانی آنرا به من بدهی."

"من نه می توانم؟"

"آنچه را من میخواهم نخواهی خواست بمن بدهی"

"آن را به تو خواهم داد"

"مرا آزاد کن!"

ختم شام دو شنبه پنج حمل

ده بوری (کابل)

(پژواک)

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواک

پرسید، "بگو آنچه دل از تو می خواهد تا در پای تو نثار کنند این ماه و این ستارگان زنی زیبا تر و شیخی خوشتر ازین برای هیچ دل و چشم انسانی ندیده اند. این کائنات کوچک کمتر میتواند کسی را خوش بسازد؛ اما با تو آن عالم بزرگ زیبایی و جمال را به من تحفه داده اند که برای سرور قلب من کفایت می کند."

شمشاد خندید. این خنده در نگه آن نیروئی که تشنه بود ولی آب را برای غروری در حقیقت نیازمندی در انتظار می گذاشت، مرغوب نه می نمود. ولی نمیتوانست قبول کند که چیزی خواهد توانست خویشتن را نا مرغوب نگهدارد و بداند که جز آنچه مرغوب است نباید وجود داشته باشد.

این بار بیشتر بر آشفت و پرسید چرا می خندد و چرا نه می خواهد.

شمشاد به سخن لب بکشاد و گفت، "یا نمیتوان قبول کرد که انسان گاهی چون بدو اختیار بدهند تنها می خواهد ساکت بماند. اگر باو غضب کنند و تصور کند هر چه بخواهد در اختیار اوست و تنها نباید ساکت باشد میخواهد تبسم کند. اگر جز سکوت و تبسم همه چیزهای دیگر مغضوب باشد آنگاه می خواهد خندیدن را انتخاب کند. من هرگز چنین اختیار مطلق نداشتم که هر چه دل از من بخواهد بدان پردازم. دل به حکم تو خواست ساکت باشم، تبسم کنم و بخندم. دیگر از من چیزی نمی خواهد."

یک محکوم آنچه را خود خواست گفت. یک حاکم آن را شنید. اما هنوز

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواگ

بر آشت و غضب کرد.

شمشاد ساکت بود.

بر دیگران بر آشت که گناه شنیدن فرمان قدرت و سکوت محکوم را مرتکب شده بودند.

شمشاد ترسید. غضبی که از نیرو بر می خیزد زنجیر گناه را به گردن آنچه خواسته می باشد می افکند. بی گناهان را تباه می کند تا محکوم خود را با خوف آن مغلوب کرده باشد. زیرا تباه کردن آن قدر لذت ندارد که مغلوب کردن آن را به نیرو می بخشد.

ارواح قوی را میتوان تباه کرد اما نمی توان مغلوب ساخت. از همین است که مغلوب کردن سخت تر از معدوم کردن است. این برای آن است که تباه شدن بیشتر از محکوم شدن قابل تسلیم و قبول است.

شمشاد به یک تبسم آن همه غضب را از دیگران منحرف ساخت؛ مانند نسیم لطیفی که شعله عظیمی را از سوئی به سوئی گردانیده باشد.

این تبسم در نگاه نیروی بر آشفته نشان تسلیم و مغلوبیت بود. چنانکه کسی در ظلمت طوفانی بهراس افتاده باشد و تابش درخش را روشنی امید نپندارد. نیرو تنها در مقابل مغلوبیت نرم می شود. با چهره خندان تر از شمشاد باز

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواک

کس ربود.

آن دست قوی وی را پیش خواند و آن زبان قدرت، وی را چندان ستود که از شان توانایی دور می نمود. خواست همه چیز را در پای او نثار کند.

دیگر آن نیروی مطلق خود را در جلو زیبایی عظیمی میدید. جمالی که چون جامه به اندام زیبایی راست آمده بود. جامه ای که تار و پود آن را در چشم او از رشته تسلیم ساخته بودند و اگر چیزی را از آن عاری ییابد با آن می پوشانید.

تصور این تسلیم در نزد او پیکر زیبای لذتی بود که صنعتگر خیال و اراده او آن را به وجود آورده بود. ولی در نزد شمشاد جز پیکر زیبای خودش نبود که دردی را که خدا خلق کرده بود در آن حس می کرد.

او را فرا خواند و به او باز گفت که بگوید آنچه را دل از او می خواهد.

شمشاد ساکت بود.

این سکوت در دل نیرو شکی پدید آورد که شاید فرمان قدرت به التجای ضعف تعبیر شده است. بر او حکم کرد.

شمشاد ساکت بود.

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواگ

محکوم ساختن و معدوم کردن لذت نخستین نمیتواند برای خود خلق کند. ازینست که قدرت مطلق در دست انسان، تبه کار است. در کمال خویش، خود را نیز تبه می کند ولی تا جهان را تبه نکند؛ کمال خویش را در نیافته است.

قدرت چون همه چیز را در خطر از پا در افتادن می داند بر خویشتن اعتماد ندارد. این جبن، اعتماد آن را از همه چیز می ستاند. باور را چون جامه از بر جهان و جهانیان بیرون می کند تا همه چیز و همه کس را برهنه آزمون کرده باشد. این حس امتحان در انسان مقتدر سرچشمه ستمگاری هائیتست که دیگر حیوانات از جانب نوع خود از آن آسوده هستند ولی انسانها در سایه تاریک و لرزاننده خوف جاویدانی آن مصائب زندگی را دوام میدهند که ارواح ضعیف به عنوان عمر دراز از آن خوشنود هستند و بدان می سازند.

این همان چشمه ایست که آب اسارت را به جام زندگی مردم ریزد. چشمه ایکه این آب را از ابر های زشتی و طوفان قدرت های مطلق انسانی درخود اندوخته است.

***

شمشاد برای چنین قدرت مطلق خویشتن را می آراست تا این گونه لذت را در پرتو ماه درمیان گلهای زیبا و در خرگاه با شکوهی به پیشگاه سرور قدرت مطلق انسانی پیش کند. چون در جلو بیننده خویش بایستاد آن نیروی مطلق خود را برای او از همه

یک زن _____ نوشته استاد بهرام رحمن پرواک

بود که آندل کامروا جز به پرتو آن چنانکه خواسته او بود روشن نه می شد.
خورشید آسمان و ماه ستاره گان او بود.

با دلیکه محبت را تحقیر می کرد او را دوست داشت. این عشق توانا ترین
عشق هاست. نیروی قهاریست که جز با توان های قاهر روبرو نه می شود.
چون عشق درخش به بلندی ها، مانند عشق باد های طوفانی به تندی، بسان
عشق زمین به آب، چون عشق او قیانوس به سیر و مانند عشق پلنگ به خون
است. می سوزد، ویران می کند، فرو می برد، موج می زند و می درد.

در نیروی خدایی این عشق، عشق به هدایت است. شیطان آن را برای
گمراهی مسخره کرده است. انسان گاهی خدا و گاهی شیطان را رهبر می
گیرد.

کسانیکه قدرت شان مغلوب ضعفیست که زشتی قوت خود را از آن در می
یابد از خدا و شیطان هر دو غافل هستند زیرا از پیروی لذت نه می برند. این
برای آن است که با داشتن قدرت و توانایی، خود از میان رفته اند و آنچه
باقیست قدرت است. قدرت نیک و زشت نمی شناسد؛ تنها خود را نیک می
پندارد.

جمال را نه می بیند، تنها خود را زیبا می انگارد. حق را نه می داند، تنها خود
را حق تصور می کند. آنچه را شایسته موجودیت میداند، لذت است. این
موجود یگانه را نیز مخلوق خود تصور می کند. آنگاه بی آنکه بداند آن را
دمی چند دوست میدارد و چون دوست داشتن را ضعیف می پندارد از آن
نفرت میکند. ازین نفرت نیازمند لذت دیگری می شود و آن لذت را جز به

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پروانک

از سکو تا آستان باغ دلبران عشرت میکردند. از میان بزمگه تا کران آفاق سرود
طرب و مستی ماهرویان حرم با پرتو ماه آمیخته و بر جهان بیرون پخش شده
بود. از کاخ چراغ تا باغ ستاره عشرت و خوشی دامن گسترده و پر از گلهای
زیبائی و کامرانی بود.

بر این همه شکوه یک اراده حکومت می کرد. این همه عشرت و سرور برای
یک دل بود. این همه زیبائی را برای کامروائی یک قلب پیراسته بودند. این
قلب در برابر سرور و لذت یک صنعتگر ظریف بود. میدانست چه رنگ ببیند،
چسان بشنود، چه طور بخشد، چگونه ببوید و چه شیوه حس کند. در مقابل
اندوه والم ؛ یک جاهل مقتدر و مطلق که مظاهر آن را نه می دانست، نه
می شناخت، نه فکر می کرد ، نه درک می نمود و نه باکی داشت.
صنعت می کرد و گناه را زیبا می ساخت. از فریاد های که بلند می شوند و
سرور می آورند لذت می برد. روح او برای تسخیر خواسته های دلش توانا
بود.

طبعیت در نگاهش شهوت مقتدری برای جمال و زیبائی گزاشته بود ؛ که می
شکافت، نفوذ می کرد و پخش میساخت. الم ها را می کشت و لذت ها را
زنده می کرد.

تهوری عظیم در قلبش گزاشته بودند که دشوارترین صدور را در هم می
شکست و زشتی ها را چون زیبائی ها در آغوش می کشید.

شمشاد در میان شمع هائیکه روزگار در شبستان خلوت او افروخته بود شمعی

یک زن نوشته استاد عبدالرحمن پرواک

”پاد شاه دیوان“ وادی‌ها و دره‌ها را از هراس پر کرده و تاریکی شب گوهر آن پیکرهای اندیشه و شک را از دیده‌گان ترسوی همه پوشیده بود. ”پاد شاه خیالی دیوان“ پهلوانی بود که روزها جادوگری می‌کرد و شبانگاه از ویرانه‌های باستانی برون آمده دوشیزه زیبایی را از روستائی ربوده تا آنکه شیون زنان و غریو نومیدی مردان آن جوان شکاری را بر انگیخت و آن ویرانه خموش و سهمگین را از هستی ناپاک و نیرومند او تهی کرد.

به خاطر می‌آورد وقتی را که صدای نیایشگری همه را بخش کرده بود چنانکه آتش‌های افروخته در برابر آن فرو می‌نشستند و جوانان ده با او هم آواز می‌شدند. وقتی او با ایشان پیوست، آن نیایشگر پهنای سپهر را برای نوای او بازگذاشت و کوه‌ها را برای بازگشت آهنگ او برگماشت. هر سنگی در کوهسار باو گوش داد. رودخانه‌ای که از پهلوی نیایشگاه میگزشت سرود او را به دریا‌های بیکران برد. چون اینهمه پایان یافت تنها بر جای خود ایستاده بود و کسی نبود در آرزو‌ها و ارمان‌های او با او همراهی کند.

زمستانی در ننگرهار چادرهای با شکوه باغ‌های پرگل را پر کرده بود. در میان سرو و چنار فراوان خرگاه برافراشته بودند. ننگرهار آن بخش پرداخته زمین است که ایزد آن را آراسته و زیبایی طبیعت آن را پیراسته است. سپین‌غر و تور‌غر چون دو دیو سپید و سیاه پاسبان این کشور سلیمانی هستند. سرخورد چون یاقوت‌گل‌های آن را آب میدهد. گز چون زمررد سبزه‌های آن را می‌پرورد. شکوه خیمه و خرگاه باین زیبایی‌های آسمانی بهشتی آراسته بود که پیرایه آن این جهانی نه می‌نمود.

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواگ

کنند ولی کمند آن مرد تنها که در شکارگاه او خموشی پادشاهی می کند
کشنده است.

این رویای شیرین که هر دل را نوازش می دهد و خواب را در سر سنگین تر
می سازد شمشاد را از بستر بلند میبرد. می کوشید به آرزوی آن دوباره به
خواب رود اما عشق چون بیدار می سازد، خواب چون آرزویی می شود که
دل آن را از خود بیرون افکنده باشد.

شب ها روز می شد و روز ها به پایان می رسید. ماه ها و سال ها می گزشت و
شمشاد نمی دانست چرا نگاه جوان او نمیتواند گوهر دید بینها را به ژرف
ببیند. شب ها، آن جوان شکاری را در دور نمای اندیشه خویش بر اسپ
های نیرومند می دید و با چشمان جوینده او را دنبال می کرد. چنانچه
گاهی تصور می کرد به تندی از جلو او گزشته و گرد وی دیده گان او را پر
کرده است. دردی راستین در چشمان خود می دید.

خیال میبرد می بیند هنگامه ای بر پا شده و در رستاخیز آزمون بر همه پیر وز
می گردد. ولی بیننده گان همینکه پیروزی را بخش او می یابند، بجای آنکه
سوی او نگرند؛ به یکدیگر تگریسته، روی می گردانند و او تنها بر جای خود
می ماند.

بیاد می آورد که باری باو گفته بود، "نیک اختری در کام پلنگ است" و شب
های دراز و تاریک را باین اندیشه بامداد می کرد.

بیادش می آمد که باری پندار و تصور زشتی در ذهن ده نشینان آسمار به نام

یک زن نوشته استاد عبدالرحمن پرواک

خستگی چشمان او را گران می ساخت خواب می خواست او را آرام بسازد. صدا های مجهولی می شنید که باو می گفتند، شمشاد، شب را در جایگاه همان پلنگ ایکه در های مردمان را در روشنی روز بروی شان می بندد و گاو های شیری شانرا نمی گزارد برای نوشیدن آب بیرون روند، چشم براه تو خواهیم بود. مانند دوستی که به پیمان دوستی استواری می کند، مانند نیا یشگر ایکه نیازش را فراموش نه می کند می روم و آن پایگاه خجسته را باندیشه تویی هراس می سازم. تو نیز مانند آفتاب که نگاه می برآید؛ چون ستاره و ماه که گاه بلند شدن خود را فراموش نمی کنند بر نومیدی های من پیشی کن و مرا از آغوش سهمگین جدایی جاوید بیرون آر. بی تو چون درخت بیابانی خشک بر جا مانده ام. تند باد تنهائی برگ و نوای مرا فروریخته است. کز باد جدائی ریشه زندگی و نیروی مرا میکند. بیا و باری چون آب های روان به من توان ببخش. باری چون اندیشه قشنگ خود در دل من درآ و این گوشه را که چون بیشه های کشن تاریک است روشن کن... مرا به بیم و هراس مسپار. این خانه بی تو تاریک است. از این درکه به آستان آن چشم دوخته ام درون شو تا پریشانی و رنجوری از آن دریچه ایکه آرزو ندارم به آن بنگرم بیرون شوند.

"باری نیاز مرا درگردونه با شکوه خویش به پهلوی خود جا خواهی داد؟ اینک روشنی روز از کرانه خاور بروی زمین فرو می ریزد. شکار خوبی منتظر من است. مرگ ریسمان سیاه خویش را به گردن پلنگ افکنده و او را به شکارگاه من می کشاند. آنجا در کنار چشمه کوهی آهو به بره خود می گوید گروهی که با شیپور ها و سگ های فراوان می آیند نمیتوانند ترا شکار

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواگ

سپید آویخته و راه خورشید را گرفته است؛ تندر شیهه و درخش تا زیانه اوست؛ به کجا می رود؟ چه هراسی دارد که چنین می شتابد؟ آیا، برای تشنه ای آب زندگی می آورد؟ نمی خواهد مرا از تنهایی و تاریکی وارهاوند و یا یک درخش نیستی برای من هم بفرستد؟“

نمیدانست در تنهایی با کی گفت و شنود دارد. آن جان تا بناک که آرزو داشت آسمان اندیشه و خیال او را روشن کند کی بود؟ نگاهش را بایستی به کجا بفرستد؟ نمی توانست فریاد های خود را دنبال کند. نمی دانست فریاد وی به کجا می رود، چرا او را ترک می کند و چرا او را به خاموشی باز می گذارد.

شمشاد آن شاهدخت روشنی های فرخنده قلب او در دل شب به شکوی خود باز میگشت و لباس هایی را که برای عشرت و سرور دیگری پوشیده بود از تن بیرون می کرد. از زندگی به ستوه آمده و حیران بود چرا هنوز در میان مردمانی زندگی می کند که از ایشان نفرت دارد. گروهی که هرگز با ایشان آشنا نخواهد شد. گریه های او بی اشک ، لب های او سپید و چهره او سرخ می گردید. زبانه های سوزنده حسرت و نومیدی در چشمان او سرد می شد.

آرزو می کرد در کوهستان آسماربر ستیخ بلندی در میان سنگ ها سنگی باشد که کسی را بوی راهی نه باشد. تا باشد خود، غرش تندر درخش کننده را به خاموشی و آرامش ژرف بر خود گوارا سازد و آن نگاه های کشنده دل او را نشگافد.

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواک

پهنه بکران می رسید، تنها بر جای خود می ایستاد تا بنگرد چسان خموشی
جای آفرین و رشک جای دوستی را فرا می گیرد. می دیدید همگان آرزو
داشتند تا آنچه را او دارد از او بربایند.

تنهایی، شب او را تاریک تر می ساخت. روز نمی توانست اندیشه های او را
روشن کند. هنوز نگاه او به آسمان دوخته بود که میدید ستارگان رفته رفته
پنهان می شوند؛ مردم آتش های بامداد را می افروزند و پرچم سرخ
خورشید در کران خاوری افراشته می شود. سپیده دم برای مردم نیکوئی و
زیبائی می آورد. دامن رنگین با مداد بر گلها و گیاه های کوهی گسترده می
شود ولی او از ساده ترین آرامش؛ از خواب محروم بود.

زبانه های آتش بامگاهی مانند شاخه های درختان جوان کران تا کران بلند
می شد. نسیم، سرود سرایندگان را به آسمان می برد. آفتاب زرین، کناره
جامهای بامدادی را درخشان می ساخت. پرندگان پر های خود را بروی
آفتاب می کشودند ولی او هنوز سرد و افسرده بود. نگاهش را از آن همه
زیبائی ها می برداشت. پنداشتی می گوید، "این راه شب، چه کوتاه بود.
خورشید آن را به چه تندی پیمود و باز ناهید بر امید های من پیشی جست."

منظر خیال های او چون راهی بود که در عالم اشباح از موبک های
گوناگونی که در افسانه ها شنیده
بود پر میشد. صدای او در کهستان آسمار می پیچید. پنداشتی می گوید،
"این سواری با شکوه از کیست که یال های اسپ تند رو آن را چون ابر های

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواگ

لگام را چون او نگهدارد یا رها کند. سرکش ترین اسپ نمی توانست گردنش را از بازوی نیرومند او بتابد.

از پناگاه او غریبوی برنه می خواست. کسی نبود که در گرد کانون او خنیا گری کند ولی بر فرازی که وی دوده می افگند بلند تر و خوش هوآتر از پناگاه دیگران بود. دوشی جز دوش او نمیتوانست هیزم خود را به آنجا بکشد. در میدان به تنهایی نیرومند از دیگران بود.

دیوار های او پست و خانه های او کوچک اما زبانه چوب چراغ او رخشنده تر از روشنایی دیگران بود. آن را از درختی بریده بود که برستیگی بلند تر از پرواز شاهین روئیده بود. دیگران می ترسیدند به آن درخت نزدیک شوند.

هیزم خود را از بلندترین شترک های سیلاب های خروشنده می گرفت. در روز های شادی مردم به کود او می رفتند تا آتش خوبی بیفروزند. آن آتش های تابناک در کاشانه وی تنها بر روی خودش می تابد تا آنکه در میان اندیشه های غم انگیز او سرد می شدند.

گرگ ها و پلنگ هائیکه به ده می آمدند نخست او را می دیدند. سگ های دیگران دنبال او می رفتند و به صدای او دل می گرفتند. روز های آزمون جوانان، چون از نیایشگاه بر میگشت همگان سوی او می نگریستند. دل های شان بوی نزدیک می شد، چشم های شان در وی به شیوه آزر می دید و در پایان کار زبان شان با او سخن نه می گفت. چون

یک زن _____ نوشته استاد بهرام رحمن پرواک

تسلیم و محکومیت شعور، انسان را از فرار محروم می سازد.

انسان یگانه حیوانیست که با دست و پای آزاد به سوی مقتل خود می رود. آفرینش سلسله های اسارت را در نهاد او گذاشته چنانکه آزادی را در روح او گذاشته است. این مخلوق عجیب اگر به کرامت خود مستعشر است هیچ نیروئی نمی تواند آزادی وی را سلب کند؛ و اگر فساد و جهل بر شعور او چیره گردد خود خویشتن را محکوم می سازد.

دوشیزه در میان ارمغان ها و ره آورد های که هر روز از هر سو بیارگاه آن حاکم مطلق می رسد به حاجب حاضر سپرده شد و آورنده گان وی همان روز با پیامی به آسمار برگشتند.

***

آن جوان شکاری از این ماجرا مبهوت می نمود. قلب ساده او غم را تنها به قیافه مرگ می شناخت. با مرگ آرزو روبرو شده بود. بیشتر از این چیزی نمیدانست. در قلب خویش کینه ای حس می کرد. نمیدانست آن را به کی می پرورد. او نیز غلام آن تسلیم مطلق بود.

زبردستی که آرزوی او را از وی ربوده بود شبانان و گاو های های شیری فراوان داشت ولی ستارگان را بهتر از او نمی شناخت. اصطیلی نداشت که گویند از اسپان مست تهیست؛ اما دیگری نمی توانست

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواگ

و آشکار زیبا بود. روحی زیباتر از دل و دلی زیباتر از همه چیز داشت. اما با اینهمه حق و آزادی نه می شناخت. این درس، در روزگار وی نیاموختنی بود. هیچ چیز دیگر هم نه می شناخت تا آنکه طبیعت باو آموخت که وقتی کودکی زن می شود، باید آن نیم دیگر خود را که جایش را تنهایی های روحی پر کرده است جستجو کند و آن گم گشته مجهول را که سعادت و خوشی او را به امانت نگهداشته است بیابد. این حس با احساس آنکه خود سعادت و خوشی دیگری را در قلب خویش کشف می کند و خویشتن را ناگزیر می داند آن را به آنکو از آن وی است بسپارد، او را به جستجو وا داشت تا آنکه وی و جوان شکاری ای همدگر را دریافتند.

مدتی سر آمد. زیبایی شمشاد هنگامه بر انگیخت. این آواز در کهستان آسمار پیچید و پژواک آن در دره ها و وادی ها نه می گنجید.

از نجای آسمار مردی بود که آرزوهای پست و کوچک او بر کوه های بزرگ و بلند و بر دلها و ارواح مردم حکومت می کرد. نزدیکان دوشیزه را به رضا مجبور کرد و او را به زور مندتری از خود تحفه فرستاد.

حاکمیت چون به مراد رسد جز به تسلیم مطلق قناعت نمی کند. کمال تسلیم آن است که شعور استحقاق در دماغ انسان بمیرد و حق دفاع نیز از وی سلب شود. مرگ این شعور در انسان آدم را پست تر از حیوان می سازد. هیچ قوت، حق دفاع را از حیوان سلب کرده نمی تواند. چون مغلوب شود، تا جان دارد بگریختن از خود دفاع می کند. اما مغلوبیت انسان در مقام

یک زن نوشته استاد عبدالرحمن پرواک

آن زمان خیلی ساده بود، گرم می کند.

گاهی داستان این گور سرد افسانه یک زن زیبا است.

***

از آن روزگار که شمشاد در آن می زیست سالیان دراز گذشته است. در سیر زمان حتی در آسمار، آن گوشه دور افتاده، حوادث رنگ های دیگری به زندگی مردم داده است. اما او چون بدنیا آمد تا یک زن باشد، اگر امروز زنده بود باز هم سیر زمان برای سعادت او چیزی نمیداشت.

در دنیایی پا گذاشته بود که مردان بر زنان و زبر دستان بر مردان حکومت می کردند. در محیطی که مردان غلام باشند و آن را تحمل کنند؛ زنان چندان کوچک و ذلیل می شوند که نه می توانند بر مردان خود بخندند و یا با ایشان بگریند. چندانکه گریستن و خندیدن را نه می آموزند و در انجام زندگی در حجب سکوت و ذلت تحمل آزاد و آرام می شوند.

جمال خود بهین و برین است. زیبایی اگر در جهان خاک باشد، بازهم منبع الهام های آسمانیست. این گوهر در هر چه باشد و هر مظهري داشته باشد بالا می گیرد و آسمانی می شود. در زن، او را در نظر دیگران آسمانی می سازد و بروح خود ش می آموزد که جهانی نیازمند اوست. شمشاد دوشیزه زیبایی بود. زیبایی و جمالش در ذات وی اثر کرده بود. نهان

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواگ

مسافران آن را غریب دانسته اند زیرا آن را بر سر راه هر کس نگذاشته اند. از گوشه های دیگر جهان فرقی ندارد جز آنکه ساکنین آن کمتر گوشه دیگری را از جهان می شناسند. این مجرد اجباری نه ایشان را خوشبخت تر ساخته و نه بر بدبختی شان افزوده است.

سعادت در نزد مردم این گوشه مانند بدبختی از سعادت و بدبختی گوشه های دیگر جهان ممتاز است. این بد نیست و آن را بد گفتن تجاوزیست که نشاید باین مردم آن را روا داشت. زیرا مجرد و انزوای مطلق شان از خوب و بد دیگر جهانیان، هرگز بایشان فرصت نه بخشیده است من و تو یا دیگری را خوب یا بد بگویند.

من هر وقت در زندگی این مردم نظر می کنم خود را می بینم که از خود بیگانه شده ام. تصور می کنم چیزی را که دوست داشتم و هنوز دوست دارم ترک کرده ام. گاهی می پندارم که آرزو دارم به آن برگردم و نشان آشنایی ها را بازجویم؛ به شک می افتم نشود در جستجوی بیگانه ای باشم. همینکه از دنیای اندیشه و نظر بیرون می شوم و در اعماق قلب و روح فرو می روم؛ در پرتو عواطف و احساسات خویش، زنی را که مادر من است، پیرمردی را که پدر من است، دوشیزه ای را که معشوق من است و جوانی را که رفیق من است می یابم بناً نیایش می کنم ، احترام و اطاعت می نمایم، محبت می ورزم و دست می فشارم. چون بدین آشنایی ها می گرایم ناگزیر از آن بیگانگی ها شرمسار می گردم. آنگاه همه چیز باز می گردد. روزگاری باز می گردد که در کودکی افسانه گور سردی ، هنگامه عواطف پیچیده مرا که در

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواک

دستخوش آرزو و امل و در ظلمت آن مغلوب خوف و هراس است. نمیتواند از آن بگریزد و نمیتواند در آن قرار گیرد. حتی نمیتواند آن را بگوید و آشکار کند در حالیکه می داند نمیتواند آن را پنهان دارد.

این حادثه در نگاه اندیشه چنداتکه روشن می گردد تاریکی بار می آورد اما در چشم خیال بهر رنگی که در نزد ما مرغوب آید در می آید. در حقیقت تخیل نیروی کاذب است که آن را درخود خلق کرده ایم که برای پنهان ساختن ناتوانی حقیقی خویش، تفکر و اندیشه آسان فریبی مهیا کرده باشیم.

در کشور کهساریکه در این دنیای بزرگ معرف هستی من است و ستیغ ها و وادیها، بیابان ها و پیشه های آنرا به نام می شناسم ، وادی قشنگی است که آن را زیبا می پندارم. آسمار، زمین کوه های پولادی، آبهای سیمین، وادیهای زمردین و بیشه های کشن است که از انبوهی لاجرد گون می نمایند. دهکده های محقر آن در کنار عظمت طبیعت چندان به خرمی پنهان شده اند که پنداری از شر مجهولی در آغوش کوه ها پناه گزیده اند.

زمان در این کوه ها فراوان گزر کرده و مکنونات کائنات را جستجو نموده است. ماه و ستارگان درین آب ها فراوان تابیده و روشنایی خود را به صفای ارزنده آن نثار کرده اند. خورشید درین وادیها فراوان درخشیده و روز های روشن آفریده است. شب ها درین بیشه ها سکوت عظیم خود را پهن نموده اند. خدا درین دهکده های کوچک فراوان مهر فرستاده و شیطان در آن فراوان غضب و کینه آورده است؛ اما کمتر کسی از آن آگاه هست.

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پرواگ

یک زن

آن یکی زندگی را عقیده جهد پنداشت و آن دیگر آن را رسم و تقلید انگاشت. نگفتند حیات جز حادثه ای نیست. آن یک خود را فریب می داد. و آن دیگر در جستجوی بهانه ای بود که حقیقت سعی مرد نخستین را که دریافته و ناکام شناخته بود پنهان کند و نگذارد نارسایی خودش در اظهار حقایق آشکار گردد.

وقتی انسان نیازمند تسلی می شود کوچک و بدبخت شده است. هنگامیکه این تسلی را از دیگران می جوید، کوچک تر و بدبخت تر است. اگر آن را خود برای خود می جوید از میان رفته و زبون گردیده است.

زندگی حادثه بیشتر نیست. این حادثه انفلاق پیکر عظیم و مجهولی است که کائنات پاره ای از آن و انسان ذره از آن است. این ذره کوچک بخشی را که از آن پیکر عظیم و مجهول به آن رسیده است به نوبت خود در خود اما برای دوام آن حادثه و نه برای خود برنگ ها و پندار هایی می سپارد که در دریای آن غریق، در ساحل آن سرگردان، در هوای آن پر زنان، در صحرای آن تشنه، در خورشید آن سوخته، در زمهریر آن لرزان، در روشنی آن

یک زن _____ نوشته استاد بهادر رحمن پژواک

شان را در سطح "فردی"، در روابط و ضوابط اجتماعی مسلط در جوامع شان به صورت مختصر، اما صادقانه بیان میدارد. خود نگری و از خود جستن را در روشنی فلسفه هستی شرق و غرب با رجوع به گذشته ولی نگرش به آینده باز می گوید.

داستان "یک زن" حکایتیست در قباحت ظلم و ستم که قرن‌ها حاکمیت اش را با آب چشم زن و مرد ساکن این مرز و بوم پروریده و کوشیده است تا آن را با تمسخر به کرامت انسانی و تحقیر محبت و زیبایی مشروعیت بخشد. این داستان باز تاب زشتی قدرت و خود کامگی های است که اساس آن جبن و نیروی آن نفرت است. لذت را در درد دیگران جسته و خوشی را در افسرده گی از خود ناتوان تر میابد. عشق به آزادی و آزادی در دوست داشتن را ذلیل، و زن را که آفریدگار همسان مرد آزاد آفریده است، محکوم هوا وهوس شیطانی اش میداند.

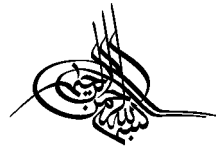
غرض از نشر این دو نوشته رسانیدن امانت از استاد پژواک به وارثین واقعی آن یعنی مردم افغانستان میباشد، تا با اندیشه و پندار استاد پژواک درین مرحله حساس و تاریخی از حیات اجتماعی و سیاسی شان بیشتر آشنا گردند.

با دعا و محبت فراوان

برمک پژواک

کابل قوس ۱۳۸۵ خورشیدی

یک زن _____ نوشته استاد عبدالرحمن پژواک

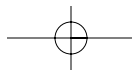
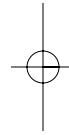

”یا حق!“

دو داستان کوتاه را که درین مجموعه گرد آورده ایم از نوشته های دوران جوانی مرحوم مغفور استاد پژواک اند. ”آواره“ قبلاً چندین بار به نشر رسیده است، اما یقین ندارم که داستان ”یک زن“ باری قبل برین نشر شده باشد.

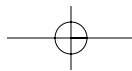
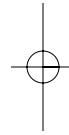
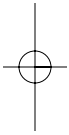
این دو داستان در مقطع زمانی خاص از تاریخ کشور نوشته شده اند. ”آواره“ زمانیکه روشنفکران افغانستان تازه تماس و مراوده مستقیم را با غرب و مدنیت آن آغاز و فرصت یافتند تا مطالعه و برداشت مستقل و عینی خود را از آن تمدن شکل داده و به تحلیل و نقد آن پردازند، به رشته تحریر آمده است. این اثر زیبا و شیوا، شاید اولین نوشته در زبان دری باشد که در کمال فصاحت و صراحت روح و روان مردمان ”شرق“ و ”غرب“ را به نقد گرفته، خصوصیات، تفاوتها و پیوند های

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

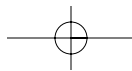
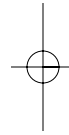
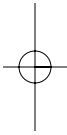

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

A Woman ————— *Ustad Abdul Rahman Pazhwak*

یک زن

نوشته استاد عبدالرحمن پرواک

ترجمہ فہاد پرواک